Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorî nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourî de anunciurî: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărî mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunî 6 fl., pe treî lunî 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francî, pe şése lunî 20 fr., pe treî lunî 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorî.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tîrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunî 5 fl., pe treî lunî 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunî 6 fl., pe treî lunî 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banî. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 197. **Braşov, Luni-Marţi, 5 (17) Septemvre** **1895.**

Polonii şi Ungurii.

Am fi ajuns dér în desvoltarea sistemului dualist acolo, ca, după 28 de anî, destinele întregei monarchii sĕ fiă conduse de Polonî şi de Ungurî.

Pe firmamentul politic al Cislaitaniei se ridică érăşî o stea polonă. Este ca şi sigur, că contele Badeni, un magnat polon, guvernorul de până acum al Galiţiei, va fi numit în curĕnd ministru-preşedinte al ţĕrilor representate în parlamentul din Viena.

Scirile cele mai nouĕ spun, că contele Badeni a primit misiunea de-a forma cabinetul şi că i-a şi succes de a afla pe viitorii sĕi colegî, tot aristocraţî de viţă şi afară de unul doi, membri ai camerei Domnilor din Viena. Se mai anunţă, că noul ministeriu Badeni va intra în funcţiune la finele lunei curente.

Vor fi dér în curĕnd posturile cele mai însemnate în cabinetul austriac ocupate de Polonî şi adecă postul de ministru-preşedinte şi ministru de interne de contele Badeni, ér postul de ministru de finance de Polonul cav. de Bilinsky, actualul preşedinte al căilor ferate de stat.

Al treilea Polon, care ocupă postul cel dintâiu ministerial în monarchiă, este contele Goluchowski, ministrul afacerilor streine. Acesta prin posiţiunea sa însemnată va avé în împrejurările de faţă o înrîurinţă mare asupra conducerei afacerilor în Austria.

In noul cabinet, precum s'asigură, vor mai intra: contele Welsersheimb, ministru pentru apĕrarea ţĕrii de până acuma, apoi ca noi miniştri: baronul Gautsch, contele Gleispach, contele Ledebur, toţî trei membrii ai camerei seniorilor, etc.

Orî-cine ar fi însĕ membri acestui cabinet conducerea o vor avé-o şi direcţiunea o vor da-o Polonii şi în curĕnd se va vedé décă contele Badeni va fi mai norocos decât a fost compatriotul şi conaţionalul sĕu conte Potocki, care a stat în decursul erei dualistice în fruntea unui ministeriu austriac, fără însĕ sĕ fi făcut vr'o ispravă.

Badeni găsesce o situaţiune cât se póte de încurcată în Austria. Luptele naţionale şi de partid sunt mai accentuate aḑî ca orî şi când, nemulţămire mare pretutindenî. Cestiunea boemă a intrat într'un stadiu înăsprit. Cu starea esceptională nu mai merge. Necesitatea reformei electorale se impune tot mai mult, mai ales că în composiţia sa de aḑî parlamentul central nu póte sĕ dea o maioritate durabilă pe care sĕ se pótă răzima guvernul. La acésta se mai adaug şi luptele cu caracter social, ce culminéză în campania antisemiţilor contra liberalismului, de care este sguduită aḑî aşa de mult chiar capitala Viena.

Mâne se vor începe alegerile comunale în Viena, cărora le-a premers o agitaţiune electorală febrilă, cum nu s'a mai pomenit în Viena. Póte că viitorul cabinet va trebui sĕ'şî încépă cariera prin a lua mĕsurî de rigóre faţă cu mişcarea socială din Viena.

Este aşa-déră fórte grea problema viitorului cabinet, care pe lângă cestiunile naţionale şi de drept public, mai are sĕ lupte, şi cu cestiunile sociale şi trebue sĕ ţină sémă şi de multele consideraţiunî şi îndatoririî, ce i-le impun raporturile dualistice dintre ambele state ale monarchiei.

Va avé de lucru şi încă mult, viitorul cabinet Badeni nu numai cu necazurile şi neajunsurile interióre ale Austriei, ci şi cu necazurile şi neajunsurile dualistice ale monarchiei, între carî cel mai de frunte este cestiunea reînoirei pactului cu Ungaria.

Se ḑice că Badeni ar fi primit misiunea de a stărui ca reînoirea pactului dualist cu Ungaria sĕ-o facă cât mai curĕnd şi cât mai neted pe basa stării de faţă. Şi aicî Ungurii speră, póte nu fără temeiu, că c'un cabinet austriac condus de Polonî vor ajunge mai curĕnd la o înţelegere, că viitorul ministeriu Badeni va fi echitabil şi amicabil faţă cu ei la viitórele tratărî cu Ungaria.

Polonii şi cu Ungurii au fost tot-déuna prietenî şi aşa se speră în Ungaria mult dela cabinetul Badeni, numai că acesta, cu tóte că vrea sĕ jóce un rol á la ministeriul Taaffe, nisuind pe cât numai se va puté a sta peste partide, nu va puté totuşî sĕ nu ţină sémă de voinţa partidelor austriace, carî la rĕndul lor, după semnele ce se arată, vor face oposiţiune mult mai pronunţată ca până acuma, ba chiar vehementă pactului cu Ungaria, la viitórele tratărî pentru reînoirea luî.

In faţa viitórelor probleme tot mai grave şi mai încâlcite din ambele state ale monarchiei, putem în adevĕr sĕ fim fórte curioşî ce va mai scóte la cale înţelepciunea de stat maghiară-polonă.

Banffy şi graţiarea condamnaţilor. O telegramă, ce-o primesce din Budapesta „Erdélyi Hiradó“ spune, că ministrul preşedinte Banffy, conform hotărîrei consiliului de miniştri, a propus monarchului, ca *tocmai cu ocasia petrecerei sale în Cluşiu*, sĕ dea espresiă intenţiei, că *va da amnestiă osĕndiţilor în procesul Memorandului.*

Regele Carol în Viena. Tóte foile publică demonstrativ scirea, că Regele Carol al României nu va merge dela Ragaz direct în România, ci se va opri în Viena două ḑile, *fiind aicî óspele Majestăţii Sale monarchului Francisc Iosif.*

Manevre comune. Din Berlin se telegrafiază, că în cercurile înalte militare e rĕspândită scirea, că din incidentul visitei monarchului Francisc Iosif la Stettin, s'a sulevat ideia, ca în anul viitor *armatele germane şi austro-ungare sĕ facă manevre comune pe un teritoriu estins.* — Semnul timpului!

Vorbirea luî Banffy şi graţiarea Memorandiştilor.

Ḑiarul din Praga „*Politik*“ publică în numĕrul sĕu dela 13 c. un articol de fond, întitulat „*Banffy diplomatul*“, în care vorbesce despre discursul acestuia ţinut la Şimleu. Referitor la partea aceea unde Banffy făcu cunoscutele enunciaţiunî asupra cestiunei naţionalităţilor, numitul ḑiar ḑice următórele:

Escelenţa Sa vorbi şi despre *cestiunea naţionalităţilor* şi *mişcarea socialistă* din Ungaria. El urmă cu acéstă ocasiune principiul, că trebue călcat în picióre şi nimicit tot, ce se pune în cale. El ameninţă pe „agitatorii fără suflet, vanî şi egoiştî“, carî sumuţă massele contra „ideii de stat ungare“, cu legî esceptionale draconice. Ca şi când justiţia maghiară nu ar întrebuinţa tóte, ba chiar şi cele mai brutale mijlóce, pentru de-a împedeca curentele „agitatorice“. Instituţiunea juriului şi aşa esistă în Ungaria numai pentru delicte de pressă, şi acusatul e pus în mâna acelei „judecăţî poporale“, care le convine mai bine celor dela putere. A dovedit'o acesta în modul cel mai drastic procesul monstru dela Cluşiu. Şi acum Banffy anunţă, că va recomanda corónei graţiarea osĕndiţilor în procesul Memorandului. Óre sĕ fiă acesta primul efect al congresului naţionalităţilor dela Budapesta? Mişcarea naţionalităţilor a primit un impuls puternic prin hotărîrile dela 10 August. Ea nu mai póte fi oprită şi nimicită, nicî chiar prin mĕsurî volnice. Ceea-ce nu i-a succes astutului Tisza, cu atât mai puţin îi va succede rusticului Banffy. Nu prin disposiţiunî poliţienescî, ci numai pe calea *compromisului* se póte resolva cestiunea naţionalităţilor din Ungaria, şi este neîndoios, că factorii maghiarî dela putere vor fi siliţî mai curĕnd séu mai târḑiu a apuca acéstă cale. Pentru o tran-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

BOSCĂRIE.

Unul dintre cei mai puternicî auxiliarî ai culturei este fără îndoială şi teatrul. El e o adevĕrată şcólă de moravurî, care înalţă pe om şi-î înnobiléză firea.

Ţĕrile nóstre au fost vreme îndelungată limanul fericirei pentru mulţî actorî streinî, carî veniau aci spre a-şî potoli setea de câştig séu a găsi mijlóce de trai în drumul lor către Orientul plin de bogăţii.

Contactul cu actorî străinî pe de o parte, ér pe de alta studierea literaturei elene în şcólele grecescî şi cunoscinţa clasicilor francesî, au născut la Românî idea de teatru, şi necesitatea luî a devenit şi mai simţită, când eî au făcut întâiul pas în desvoltarea naţională.

Prima încercare de representare românéscă, după care urmară şi altele, o făcu Asachi la 27 Decemvre 1816 cu piesa „Mirtil şi Hloe, pastorală prelucrată de dênsul după Gesner şi Florian. Rolurile au fost ţinute de d-na Şubin, născută Ghica, de prinţul Ghica şi Costache Sturza.

Temelia adevĕratului teatru naţional din Moldova se pune însĕ cu 20 de anî mai târḑiu. Atuncî, prin stăruinţele luî Gheorghe Asachi, se alcătuesce o societate de boerî, al cărei scop era înfiinţarea Conservatorului filarmonic dramatic, adecă a unei scolî românescî de musică vocală şi declamaţiune. Cu atâta entusiasm s'au început lecţiunile, încât în trei lunî — căcî şcóla s'a deschis la 15 Noemvre — elevii au fost în stare sĕ se pregătéscă pentru prima representaţiune, care s'a şi dat la 23 Februarie 1837*.)

Trecĕnd în Ţéra-românéscă găsim mai în aceeaşî vreme pe Eliade luptându-se pentru întemeierea teatrului naţional.

Intrând pe la 1827 în legăturî de prietenie cu Constantin Golescu, după întoarcerea acestuia din ţĕrile apusene, formă planul unei societăţî secrete. In programul ei era între altele şi crearea unui teatru naţional (punctul VII). Pentru propagarea principiilor înscrise în statute, se întemeiă mai tarḑiu Societatea literară, la care aderară mai toţî boerii din Bucurescî; dér din nefericire, prin mórtea luî Constantin Golescu, ea încetă de a mai funcţiona.

In 1833 Eliade, în unire cu Ioan Câmpineanu, întemeiă Societatea filarmonică, al cărei scop era încurajarea traducţiunilor în limba patriei şi formarea unui teatru naţional. Pentru realisarea acestora se formă o şcólă de musică şi declamaţiune, în care timp de 7 lunî numai, se şi pregăti prima representare teatrală, ce s'a dat la 29 August 1834**.)

Astfel este începutul teatrului românesc în cele două Principate şi prin munca uriaşă a acestor neuitaţî bărbaţî s'a deschis Românilor şi acéstă cale de propăşire.

Cu ḑece anî înainte de înfiinţarea teatrului naţional din Iaşî vine şi dă representaţiune în capitala Moldovei renumitul scamator Bartolomeiu Bosco. Chipul cum artistul a sciut sĕ pună în mirare publicul ieşan şi însemnătatea unor astfel de spectacole pentru spiritul timpului de atuncî, ne face sĕ stăruim mai mult asupra acestui fapt.

In colecţiunile de foi volante ale Academiei Române se află un afiş teatral din 26 August 1826, prin care se anunţă representaţiunea. El este mai mult un program desvoltat al spectacolului, care se compunea din 14 puncte. Marginea sa inferióră din stânga este puţin deteriorată, dér lipsurile se pot înţelege uşor. A fost lipit de vre-un zid, căcî pe dosul sĕu se vĕd încă urme de céră roşiă.

Fiind cel mai vechiu anunţ teatral, ce se cunósce până acum şi oferind un deosebit interes sub raportul limbei, în care este redactat, am socotit de mare folos a'l reproduce în intregime.

„Iaşul“.

„*Cu pozvoleniia Inaltei Stăpânirî.*

Joi 1826 August: 5 va avé Cinste Dumnelui Monsiu (Монсю) Bartolomeiu Boscu, a arăta marî mehanico-fizicaliceştî meşteşugurî.

„Pre scriere cu démăruntul.

„1) Dumnelui Monsiu Bosco va cere dela adunare câteva ciasornice cu care va arăta acest feliu de meşterşug, ce aici încă nu s'au mai vĕḑut şi în tóte locurtle unde s'au mai arătat i-au adus cé mai mare mirare.

*) Burada (Todor T.), Cercetărî asupra Conservatorului Filarmonic-Dramatic din Iaşî (1836—1838) Iaşî 1888.

**) Eliade Rădulescu (I.), Issachar séu Laboratorul, Scriere sociale, politică şi literară. Pag. 78 şi urm.

sacţiune de felul acesta însĕ baronul Banffy este cel mai puţin chemat „bărbat de stat“, de aceea va trebui sĕ se aştepte pănă ce şi acest „conducĕtor“ al Maghiarilor liberalĭ va merge pe drumul lui Tisza, Szapáry şi Wekerle. Până atuncĭ însĕ sĕ i-se lase bucuria de a ameninţa în modul cel mai furios şi îngrozitor.

Ca rĕspuns la vorbirea lui Banffy în care acesta anunţă graţiarea condamnaţilor, ḑiarul „*Zastava*“ din Neoplanta ḑice următórele:

Singurul mijloc pentru resolvarea cestiunei naţionalităţilor este întroducerea *sistemului de cantóne elveţiane* în Ungaria. Fiă-care naţionalitate sĕ-şĭ aibă dieta sa, ca cea croată, şi sĕ trimită representanţĭ în parlamentul din Pesta, ér în cantónele naţionale singuraticele naţionalităţĭ sĕ-şĭ aibă în mânĭ administraţia.

Jidano-maghiarul „*Pester Lloyd*“ face în numĕrul sĕu dela 13 c. următórele enunciărĭ şi declarărĭ:

Pasagiul acela din vorbirea ministrului-preşedinte, ţinută la Sĕlagiu, care sună astfel: „Guvernul va recomanda în curênd graţiarea mai multor osêndiţĭ pentru agitaţiunĭ naţionaliste“, a dat prilegiu la diferite esplicărĭ. In faţa acestora ni-se comunică din isvor competent, că recomandarea, pe care o face guvernul Majestăţii Sale, referitor la agraţiarea osênditilor în procesul Memorandului, se va estinde asupra *tuturor* osênditilor. Tot astfel se esprimă şi „*Nemzet*“. Actul de graţiare are sĕ dovedéscă în mod hotărît, că guvernul, ce privesce agitaţiunile naţionaliste, vede că s'a schimbat în mod considerabil situaţiunea, şi că din punct de vedere politic află îndestul motivat, ca *violarea ordinei de drept public sĕ fiă privită ca espiată prin faptul osândirei şi prin pedépsa suferită până acum.*

„*Neues Wien. Tgblt.*“ dela 13 Septemvre scrie cu privire la amnestiare, într'un comunicat. ce l primesce din Budapesta, următórele:

Graţiarea agitatorilor românĭ, de care a vorbit ministrul preşedinte Banffy în darea sa de sémă, se face după ce *ministrul român de esterne, Lahovary, a declarat la locul competent, că guvernul român a făcut tot posibilul spre a pune stavilă agitaţiunilor în contra Ungariei.* In realitate, relaţiunile s'au îmbunătăţit şi agitaţiunile s'au micsorat în mod însemnat. In Ungaria, procederea energică a lui Lahovary a întêmpinat cea mai simpatică primire, şi acésta a îndemnat acum pe guvernul unguresc, sĕ se arate şi el prevenitor. Proiectul de graţiare s'a presentat deja monarchului.

CRONICA POLITICĂ.

4 (16) August.

O *scrisóre autografă* a împĕratului **Francisc Iosif**, adresată împĕratului Wilhelm, cu data de 11 Septemvre declară, că învitaţia de a participa la manevrele dela Stettin i-a causat o mare bucurie şi că a fost pentru dênsul o nouă dovadă de amiciţiă preţiósă a împĕratului german pentru Francisc Iosif şi armata sa. Scrisórea esprimă apoi mulţămirea, că relaţiunile lui Francisc Iosif cu armata germană au devenit şi mai intime în urma înaltei demnităţĭ ce i-s'a conferit de Wilhelm al II-lea. Scrisórea se termină rugând pe împĕratul german sĕ pórte uniforma de *general de cavalerie al armatei austro ungare* şi sĕ vadă în acéstă distincţiune un nou gagiu de credinciósă confraternitate de arme.

— Din Berlin se anunţă, că cu ocasiunea visitei din Stettin împĕratul Francisc Iosif a propus ca în anul viitor sĕ se ţină *manevre comune între trupe germane şi austro ungare.*

*

Un colaborator din Viena al ḑiarului „*Magyarország*“ a avut un interwiew cu nunţiul **Agliardi**, cu care ocasiune acesta declară, că de neadevĕrate scirile, că el, nunţiul, ar fi stat în timpul din urmă în corespondinţă personală cu guvernul ungar. Dela 8 Iunie încóce nunţiul n'a vorbit cu nicĭ un membru din guvernul ungar. Singur numai Wlassits, întorcêndu-se din Ostenda, şĭ-a dat biletul la nunţiatură, la ceea-ce nunţiul a rĕspuns în analog mod, lăsându-şĭ biletul în palatul din Viena al ministerului ungar, dér atingere personală n'a avut ministrul Wlassits cu Agliardi.

*

In editura Legrady din Pesta a apărut o broşură scrisă de un autor ce se numesce „Hungarus“ şi care e întitulată „*A delibbáok hőse*“ (Eroul Fatei Morgane). In acéstă broşură se caracteriséză politica contelui **Albert Apponyi**, totdéuna schimbăciósă şi nestatornică, arătându-se cele mai ridicole neconsecinţe politice ale numitului politician maghiar. Ast-fel se arată, cum conducĕtorul oposiţiei a pretins în punctele din Zemplin prolungirea duratei mandatului, în anul 1885 însĕ a rĕspins proiectul de lege privitor la acésta. In a. 1878 Apponyi profoséză principiile liberului comerciu, din contră în 1882 apare ca agrar. In a. 1878 ţine o vorbire în sensul teritoriului vamal autonom, în 1881 îşĭ desavuéză ţinuta lui de mai înainte. In a. 1893 Apponyi pretinde regularisarea dreptului matrimonial din partea statului, acum combate proiecte bisericescĭ politice. Şi astfel continuă autorul mai departe punênd pe „generosul“ conte în cea mai slabă lumină.

Politica de naţionalitate a lui Bánffy.

Sub titlul acesta, oposiţionalul „Egyetértés“ critică în numĕrul sĕu de Sâmbătă programul ministrului-preşedinte, care este atât de lăudat de către foile guvernamentale. Din acest program, ḑice, resultă, că guvernul în cele mai însĕmnate cestiunĭ nu are o politică clar stabilită, cu deosebire n'are un sistem în cestiunea naţionalităţilor. Nu află în privinţa acésta în programul guvernului nicĭ o ideă, din care s'ar puté vedé viitórea politică de naţionalitate a lui, ba se pare, că Banffy nicĭ nu are o politică de naţionalitate. Organul kossuthist continuă apoi astfel:

Când baronul Bánffy a făcut sĕ tréca afacerile cestiunei de naţionalitate în resortul sĕu dela presidiul ministerial, am creḑut, că acéstă cestiune de mare gravitate, ale cărei fluctuaţiunĭ provócă mişcărĭ tot mai adêncite, o va supune unui studiu aprofundat, şi cunoscênd esenţa lucrurilor, natura internă a întregei cestiunĭ: îşĭ va alcătui un temeinic sistem în scopul de-a resolva cestiunea.

Acum vedem, că baronul Banffy în genere nu e capabil de-a înţelege natura lucrului: şi într'atâta nu, încât după el tótă cestiunea de naţionalitate nu stă dintr'alta, decât din uneltirile câtor-va agitatorĭ fără consciinţă, dictate de interesele lor egoistice. Intr'atâta nu cunósce cestiunea naţionalităţilor, încât nicĭ că bagă în sémă desvoltarea ei istorică şi actuala ei natură politică, ba nu bagă în sémă nicĭ scopurile politicei de naţionalitate valahe de mult stabilite, dér carĭ până acum cel puţin au rĕmas neschimbate, şi din nisce apariţiunĭ neesenţiale conchide la grabnica schimbare în spre mai bine a situaţiunei. Er în urma acésta el păşesce de-a dreptul pe terenul marinimos îngăduitor.

N'avem nimic în contră, décă guvernul va propune corónei graţiarea câtor-va agitatorĭ românĭ condamnaţĭ.

Şi noi credem, că acţiunea de graţiare póte sĕ aibă un bun efect nu numai aicĭ acasă asupra straturilor încă nestricate ale naţionalităţilor agitate, ci şi asupra opiniunei publice din afară. N'am fost nicĭodată aderenţii nicĭ unui sistem tiranisător. Dela început am fost de acea părere, ca puterea de stat sĕ facă sĕ se simţe puterea statului maghiar, precum şi vaḑa lui faţă cu agitaţiunile neastêmpĕrate ale naţionalităţilor; de altă parte însĕ sĕ scie sĕ afle cele mai potrivite forme şi mijlóce pentru lecuirea pe cale constituţională a plângerilor îndreptăţite, ce le ridică naţionalităţile. Numai cât vorbirea ministrului-preşedinte dela Şimleul-Silvaniei tocmai aceea o dovedesce, că guvernul nicĭ nu caută aceste forme şi mijlóce, deóre-ce întréga politică de naţionalitate a ministrului-preşedinte se baséză numai pe asemenĭ micĭ idei momentane. Aşa se înfăţiséză şi principiul propunerei privitóre la graţiare. Décă am vedé, că acéstă ideă se află în orbita unui sistem compus conscienţios şi înţelepţesce, şi a unui plan politic stabilit cu scop anumit: am aproba-o necondiţionat. Dér aşa abia póte sĕ aibă în sine vre-o importanţă seriósă, cu atât mai puţin va puté sĕ aibă un efect durabil. Ba mai mult, aruncată aşa numai la moment cu aceă motivare, că situaţiunea s'a schimbat în mod favorabil, e cu totul de neînţeles. Ea este cel mult o dovadă, că baronul Bánffy nu cunósce nicĭ situaţiunea, nicĭ acele marĭ motive politice, ce au creat acéstă situaţiune. Dóră istoria cestiunei naţionale valahe arată cu mult mai marĭ şi însemnate apariţiunĭ, carĭ au arătat, că situaţiunea s'a schimbat spre mai bine, dér evenimentele au dovedit în urmă, că asemenĭ apariţiunĭ isvoresc numai din fluctuaţiunea schimbăciósă a disposiţiei publice, fără ca sĕ atingă mai de aprópe esenţa lucrurilor, tendinţele departe mergĕtóre şi grave ale politicei de naţionalitate.

La sfîrşitul anilor cincĭ-ḑecĭ şi la începutul anilor şése-ḑecĭ s'au întêlnit cele mai însufleţite manifestaţiunĭ de frăţietate valahă şi maghiară. La Cluşiu au ţinut în 1861 sĕbătóre mare de fraternisare şi preşedintele partidei liberale, baronul Fried. Podmaniczky, póte sĕ fiă un martor classic înaintea ministrului-preşedinte în ce privesce grandiositatea acelei serbărĭ, pentru-că baronul Podmaniczky a representat acolo, ca trimis, Ungaria pe lângă maghiarimea din Ardeal şi ce resultat a avut acéstă însufleţitóre apariţiune? Acela, că în anul următor şi-a scris Papiu Ilarian vestitul sĕu Memorand, care este adevĕrata evangeliă a Daco-romanismului, şi pe care şi astăḑĭ jură majoritatea covêrşitóre a politicilor valahĭ.

Décă baronul Desideriu Bánffy ar cunósce raporturile, n'ar vorbi de schimbarea spre bine a situaţiunei, numai pentru-că banii Ligei din România au secat şi pentru-că la congresul din Bruxella Urechiă a suferit o înfrângere. Şi décă baronul Desideriu Bánffy ar cunósce adevĕrata natură a cestiunei naţionalităţilor, atuncĭ spiritul lui nu s'ar ocupa cu idei momentane, ci şĭ-ar da ostenéla sĕ stabiléscă o politică temeinică de naţionalitate.

SCIRILE ḐILEI.

4 (16) Septemvre.

Esamenul de maturitate supletor s'a ţinut la gimnasiul superior gr. cat. din Blaşiu în 12 Sept. în presenţa directorului suprem Kuncz Elek şi a comisarului ministerial Putnoky Miklós. „Unirea“ spune, că au fost esaminaţĭ 10 studenţĭ dela gimnasiul din Năsĕud relegaţĭ pe câte trei lunĭ, şi 5 studenţĭ dela gimnasiul din Blaşiu relegaţĭ pe câte un an cu ocasiunea esamenului de maturitate din 1893/4. Dintre Năsĕudenĭ unul e relegat încă pe trei lunĭ din limba latină, éră dintre Blăşenĭ doi au fost respinşĭ pentru tot-déuna; ceialalţĭ au

---

„2) Meşterşugurile ce au arătat Dumnélui Monsiu Pineti cu césornicul Măririi sale Craiului Prusii, tot acele le va arăta Dumnélui Monsiu Boscu cu câteva césornice a Cinstiţilor Privitorĭ: care césornice vor arăta césurile după plăcerea Privitorilor.

„3) Tot aceste césornice legându-se întru o basma şi aruncându-se de către un privitor afară pe ferêstră după slobodiré unui pistol se vor află la acel loc pe carele privitorii îl vor arăta.

„4) Sĕ va arăta o Piramidă de cristal cu deosebite prefacerĭ şi metamorfosirĭ.

„5) Sĕ va vedé dintâiaş-dată şi ulciorul maghişesc, carele este o aflare a Dumnisale Monsiu Boscu.

„6) Sĕ va arĕta maghiceşcul césornic a vestitului Filadelfia.

„7) Dumnélui Monsiu Boscu va da în mâna unei Damĭ o pasere canar însĕ trebue sĕ ia bine séma ca sĕ nu sbóre afară şi dela altă Persónă va cere Dumnélui un inel, pe carele îl va pune pe masă şi după al treilea poruncă se va face nevĕḑut acel canar din mâna Damii, şi va lua inelul de pe masă şi-l va duce la stăpânul sĕu. Póte sĕ-şĭ închipuéscă cineva câtă răbdare şi ostenélă au trebuit sĕ aibă meşterul maghicescu, până ce au învĕţat pe o pasăre ca acésta un aşa feliu de meşterşug.

„8) Sĕ vor aduce doauĕ vasă din care unul va fi plin cu sămânţă de cânepă, şi unul cu orez. Dintru aceste vase sĕ va da unul la un cavaler, şi celalalt la o damă ca sĕ le ţie: Şi apoi fără atingerea meşterului maghicesc sĕ va vedé minunata metamorfosire cumcă persóna aceia, ce au avut vasul acel cu sĕmânţă de cânepă, va avé pe cel cu orez, şi ceialaltă persónă va avé vasul cel cu sĕmânţă de cânepă.

„[9] O damă din adunare va pune pe insuşĭ inelul seu întru o cutiuţă ce sĕ va afla lângă dênsa..... i îl va închide. După aceia Dumnélui Monsiu Boscu va da un toc mititel şi deşert în un...... şi după porunca meşterului maghicesc, inelul sĕ va face nevĕḑut din cutiuţa cea închisă, şi [se va af] la în locul inelului o pasăre pe care o va arăta Dumnélui Monsiu Boscu, şi apoi sĕ va face [nevĕḑută] din mâna sa.

„[10] Dumnélui Monsiu Boscu va arăta faţa césornicului ce sĕ numesce filosofico maghicéscă, *[care va ar]*ăta deosebite prefacerĭ aducătóre de desfătare şi vrednice de mirare.

„[11] Meşterul maghicesc va arăta cuhne ostăşéscă întru în lagher, care fără nicĭ o gătire va aduce *[fel de]*fel de bucate. Şi acest joc va face multă desfătare.

„[12] O figură mică, care mai întâiu sĕ va arăta Privitorilor cumcă nu are nicĭ un fel de gă*[tire meşt]*erşugósă, va juca după musică, orĭ în ce loc va vroi. Acésta este o aflare a dumisale *[monsiu]* Boscu.

„[13] Dumnélui Monsiu Boscu va arăta hulubii maghiceştĭ învĕţaţĭ de Dumnélui.

„[14] Sĕ va aduce o ólă de florĭ plină de pămênt, care sĕ va arăta Privitorilor, că sĕ se încredinţ*[eze cum cr]*esc, în vreme de cincĭ minute sĕ vor ivi nisce florĭ fireştĭ din feliul ce au fost poftit, cum... resc în grădinĭ: Care florĭ sĕ vor tăia şi sĕ vor da în mâna privitorilor. Acest fel de meşter*[şug va]* pricinui mare desfătare, mai ales pentru Dami.

„*[Loc]*ul nu iartă a însemna aicĭ mai multe feliurĭ de meşterşugurĭ, ce sĕ vor arăta. Căcĭ scrierea [*ar pri*]cinui cinstitei obştii numai ostenele supărătóre: ér Dumnélui Monsiu Bosco nădăjduesce, [*că p*]rin meşterşugurile sale va aduce cea mai disfătătóre mirare.

„*Preţurile Locurilor.*

Locul întâiu Sĕ plătesce 6 Sorocoveţĭ.
Locul 2 Sĕ plătesce 3 Sorocoveţĭ.
Locul 3 Sĕ plătesce 2 Sorocoveţĭ.

„....deschide la ḑece césurĭ şi jumĕtate de ḑi, începutul va fi la unsprăḑăce césurĭ şi jumĕ.... şi sfîrşitul la un cés şi jumĕtate de nópte“.

Acesta este vestitul scamator Bosco, care şi-a câştigat un renume europén încă de pe la începutul secolului nostru.

Etă câte-va date din viéţa însemnatului artist.

Bartolomeu Bosco s'a născut la 1793 în Turin. Din cea mai fragedă vârstă dedea semne de o mare îndemnare. Destinându-se carierii armelor a făcut mai multe campanii sub Napoleon I. Rănit într'o bătăliă din campania Rusiei (1812), rĕmase pe câmpul de luptă. Aci chiar avù ocasiunea sĕ pue în practică cu mare succes talentul sĕu de prestidigitaţiune, căcĭ prefăcêndu-se mort, scotocia la rêndul sĕu prin buzunare pe soldatul, care venise sĕ-l jefuiéscă. Fù ridicat de pe câmpul bătăliei şi dus în Siberia, unde stătù un an şi jumĕtate, punênd pe toţĭ în mirare prin arta sa. In 1814 a fost rescumpĕrat, apoi părăsind cariera armelor a călĕtorit 18 anĭ de-a rêndul prin Europa şi o parte a Orientului, dând representaţiunĭ uimitóre peste tot locul. Bosco a murit la 7 Martie 1863 în Gruna lângă Dresda *).

(Va urma.)

*) Vapereau (G.), Dictionnaire universel des contemporains. Paris 1851, — Meyers Konversations-Lexikon. IV Auflage. III B. Leipzig und Wien 1890. Pag. 245.

fost declaraţî de maturî. Cestiunea maturisanţilor ordinarî dela gimnasiul din Blaşiu din anul scol. 1894/5 *încă nu e resolvită.*

—o—

Starea părintelui Lucaciu în temniţă. Din Lugoşiu se scrie cu data de 11 Septemvre n.: Aḑî s'a îmanuat apĕrătorului părintelui *Lucaciu* decisiunea ministerială (nr. 37649/18a5) la petiţiunea, prin care s'a cerut încetarea deţinerei părintelui Lucaciu într'un despărţĕmênt separat. In înţelesul acestei decisiunî starea de până acuma a *încetat*, şi pe viitor părintele Lucaciu numai în acel cas va fi silit a petrece singur în despărţemênt separat, décă nu ar mai fi altul nimenea deţinut în închisórea de stat.

—o—

Procesele „Dreptăţii“. Foile unguresci aduc scirea, că ḑiua de pertractare în procesele „Dreptăţii“ e ficsată pe *7 Octomvre.*

—o—

„Graţiarea martirilor“. Lui *„Budapesti Hirlap“* i-se scriu din Vaţ următórele: „Asupra prinsonierilor închisorii de stat din Vaţ a făcut o mişcătóre impresiă scirea graţiărei. Pe familiile, carî au venit sĕ-i cerceteze, le-au îmbrăţişat plângênd şi au ḑis, că pe viitor nu vor mai da ocasiă la ast fel de acuse. Se scie, că profesorilor şi preoţilor li-s'a detras jumĕtate salarul; ei sufer lipse dimpreună cu familiile, deórece Liga română nu-i mai ajutoréză“. — Adevĕrătatea acestei scirî o lăsăm în sarcina foiei unguresci.

—o—

„Mănăstirea de Argeş“. *„România Musicală“*, revistă musicală, teatrală-literară, ce apare sub direcţiunea d-lui Const. M. *Cordoneanu* la Bucuresci, dând un mic raport despre concertul dat cu ocasiunea, „Associaţiunei“ la Blaşiu, ḑice despre composiţia d-lui I. *Mureşianu: „Succesul a fost complet.* Sala înţesată de lume. Toţî au aplaudat cu entusiasm pe *vrednicul compositor*, care a făcut atâta onóre Blaşului“.

—o—

Serbare în Constanţa. Erî, Duminecă, s'a făcut în portul Constanţa inaugurarea elegantului vapor român „Meteor“, destinat pentru transportul călĕtorilor dela Constanţa la Constantinopol. Din acéstă causă încrucişătorul „Elisabeta“ şi bricul „Mircea“ au ancorat în portul Constanţa. De altă parte „Timpul“ află, din isvor sigur, că punerea pietrei fundamentale a lucrărilor pentru construcţia portului Constanţa, care era sĕ se facă la 15 Septemvre, s'a amânat până la primăvara viitóre. In tómna acésta se fac numai aprovisionărî de material, pentru care scop au şi început sĕ se dĕrîme mai multe magazii din actualul port.

—o—

„Calicul“ încetéză. D-l redactor al „Calicului“ a trimis abonenţilor acestei foi următórea înseiinţare: Din cause neatêrnătóre de voinţa mea, *sistez edarea „Calicului“ pe timp nedeterminat.* Suprasolvirile de abonament se vor computa la noua edare a foii. Vĕ stă însĕ şi până atuncî în drept a pretinde dela administraţiă replătirea plusului. Eventualele restanţe de abonament pentru trecut sĕ se trimită la administraţia „Calicului“ în termin de o lună.—*Ioan Popa* redactor.

—o—

Societatea „Samuil Vulcan“. Din Beiuş ni-se scrie: Tinerimea studiósă din clasa VII şi VIII dela gimnasiul superior gr. cat. român din Beiuş şi ĕst an scolastic s'a întrunit în societatea de lectură „Samuil Vulcan“. In ḑiua de 10 Sept. c., adunându-se tineretul în sala comună, Rvds. D-n director I. Butean, ca supraveghiătorul societăţii, deschise şedinţa, presentând ca preşedinte pe Clrs. d-n prof. Ioan Kéri. In vorbirea-i meduósă accentuă importanţa şi folosul societăţii. Purceḑênd la alegerea funcţionarilor sĕ aleg: notar al şedinţelor: Sabin Ignat stud. cl. VIII; notar al corespondenţelor: Danil Sabou cl. VIII; secretar: Trajan Morcan cl. VIII; cassar: Leontin Boroş cl. VII; bibliotecar: Const. Pavel cl. VII; archivar: Petru Herţeg, cl. VII; controlorî în comisiunea permanentă: Victor Perényi şi Virgil Mihulin, cl. VIII, şi Victor Creţ cl. VII.— Numĕrul membrilor înscrişî e 58. Terminându-se şi cetindu-se resultatul alegerei, d-l director prin cuvinte încuragiatóre provócă pe membri la activitate continuă şi seriósă, îndemnându-i, ca fiă-care sĕ se nisuéscă a-şî validita şi a-şî pune în praxă esperienţele şi cunoscinţele câştigate în decursul anilor scolasticî. — Daniil Sabou not. coresp.

—o—

Ḑiarul clerical „Magyar Állam“ a fost scos din seminarul din Strigoniu, pe motiv, că ar ataca în continu pe primatele Vaszary.

—o—

Graţiarea lui Jasa Tomicî. Sunt cincî anî de când Mihail *Dimitrievicî*, contrarul politic al fostului redactor al *„Zastavei“* din Neoplanta, *Jasa Tomicî*, fù junghiat la gară de acesta cu un cuţit. Dimitrievicî ca colaborator la *„Branik“*, după ce şi-a fost gătat tóte argumentele, se amestecă în viéţa familiară a lui Tomicî, espuse epistolele soţiei contrarului sĕu, Miliţia *Miletici*, într'o feréstră a redacţiunei foei *„Branik“*. De aicî s'a născut ura de mórte, care s'a sfîrşit cu omorîrea lui Dimitrievicî în modul arĕtat. Tribunalul condamnă pe ucigaş la temniţă pe viéţă, curia însĕ schimbă sentinţa reducêndu-i timpul condamnării la 6 anî. Tomicî, care şi-a suferit deja trei din patru părţî din pedépsă în Vaţ, era sĕ fiă pus pe picior liber sub condiţiune. El însĕ ţinù de degradatóre acésta graţiă şi spunea, că nu primesce graţiă. In ḑilele din urmă se vorbesce, că apĕrătorul lui Tomicî, advocatul Vissontai, ar fi fost în audienţă la ministru Banffy, care după tótă probabilitatea va propune Majestăţii Sale *graţiarea condamnatului Jasa Tomicî.*

—o—

Asilul de copii din Blaşiu. Suntem rugaţî a publica următórea notiţă: *Curs de îngrijitóre.* Pe basa rescriptului Inaltului Minister de culte şi instrucţiune publică dela 17 Iunie a. c. Nru 10806—1895, la *„Asilul de copii gr. cat. român din Blaşiu“* în 1 Octomvre a. c. st. n. se va deschide un curs de îngrijitóre de 6 sĕptĕmânî, pentru pregătirea şi cualificarea acelor candidate, carî doresc sĕ fiă aplicate *îngrijitóre* (doice, bone) *la asilele de vară.* Candidatele, carî doresc sĕ fiă admise la acest curs au sĕ se însinue la subscrisul, în scris orî în persónă, şi au sĕ dovedéscă: a) *Prin estras maticular de botez*, că au etatea între 18 şi 40 anî. b) *Prin atestat de moralitate*, că au o viéţă nepătată; şi în fine: c) că sciu vorbi şi scrie românesce şi ungaresce. Vĕduvele şi orfanele de învĕţătorî vor fi preferite. *Blaşiu*, 12 Septemvre 1895. *Ioan F. Negruţiu*, preşedintele senatului.

—o—

Contra Jidanilor. In Mussdorf, lângă Viena, au fost deţinute douĕ femei din societatea mai bună, carî umblând din casă în casă, adunau banî în favorul fondului electoral antisemit. Poliţia le înterḑise continuarea colectărei.

—o—

Trei sute de persóne victime ale cutremurului de pămênt. O telegramă a lui „New-York Herald“ aduce vestea unui înfiorător cutremur de pămênt întêmplat în Yukatan. Mai mult de 300 persóne au căḑut victime. S'au causat pagube enorme. Locuitorii fugeau pe strade îngroziţî. *In Yukatan s'au dĕrîmat 71 de case sub carî fură îngropate 153 de persóne. Mulţî au dispărut fără de urmă. In Coraiunkan s'au dĕrîmat 37 case şi fură omorîţî 95 ómenî, în Cayule au fost aflate 111 cadavre.*

—o—

Concert în Caransebeş. Comitetul arangiator, constituit pentru arangiarea festivităţilor cu ocasiunea iubileului de 25 de anî al Reuniunei învĕţătorilor din diecesa Caransebeşului, invită la Concertul împreunat cu joc, ce se va da Dumineca în 10 (22) Septemvre c. în sala hotelului „Pomul verde“. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea: de persónă 50 cr., de familiă 1 fl. 20 cr. Pentru comitetul arangiator: Andreiu Ghidiu, president; Petru Ionescu, secretar. NB. Venitul e destinat pentru Reuniunea învĕţătorilor şi pentru fondul elevilor bolnavî dela institutul teologic-pedagogic din Caransebeş.

Avis de concert. Atragem încă odată atenţiunea publicului asupra concertului d-şórei Ella Gmeiner, care se va de Miercurî în 18 c. în sala de concerte, cu concursul d-şórelor Ella Hesshaimer (violină) Lula Gmeiner (alto), precum şi al d-lui dirigent de musică R. Lassel. Bilete se pot căpĕta în librăria Hiemesch şi în séra concertului, la cassă.

—o—

O mórte îngrozitóre. In gara comunei Haag din Austria de jos s'a întêmplat Vinerî o gróznică nenorocire. Ţĕranul *Bruckmayer* în etate cam de 50 anî voia sĕ trécă peste rêndul prim de şine, ca sĕ se sue în tren, dér încă nu apucă sĕ trécă când venind trenul expres-Orient şi apucându-l îl sdrobi literalminte. Nenorocitul fù scos ca o massă de carne diformă.

Contra-congres de naţionalităţî.

Se apropie mileniul, şi guvernul unguresc ţine s'arete cu orî-ce preţ, sĕ „dovedéscă“ lumei, că tóte popórele din Transilvania şi Ungaria sunt „fericite“ şi „mulţumite“, trăesc în Eldorado, şi că nicăirî în lume naţionalităţile nu se bucură de atâtea drepturî, ca sub oblăduirea unguréscă.

Incă pe timpul conferenţei interparlamentare dela Bruxella, faimosul maghiaron *Alexics* György a trimis lui Apponyi o adresă, în care îi mulţumesce pentru energica lui păşire contra „irredentei valahe“ şi c'un fel de gravitate îi spunea, că naţionalităţile nemaghiare sunt 'mulţămite cu tratamentul regimului maghiar

In legătură cu acésta *„Magyarország“* dela 15 Septemvre publică următórea notiţă:

„Pentru contrabalansarea acelor tendinţe nepatriotice, ce le continuă agitatorii nationaliştî cu banî pin strĕinătate contra statului maghiar, s'a pornit o contra mişcare cu marî proporţiunî, al cărei scop este, ca din incidentul mileniului *naţionalităţile sĕ-şî manifesteze alipirea lor la ideia de stat maghiar.* Pe când Mudron si Mangra se pregătesc a aduce (la Budapesta) o deputaţiune monstră pe cheltuiala Ligei din Bucuresci, ca sĕ acuse înaintea regelui şi a lumei culte naţiunea maghiară, pe atuncî elementele patriotice vor sĕ demonstreze strălucit cu ocasia mileniului pentru solidaritatea frăţéscă. Deja la adresa patriotică a lui *Alexics* György, trimisă lui Apponyi cu ocasia conferenţei din Bruxella, şi-au anunţat aderarea mai mult de 400 cetăţenî de ai naţionalităţilor. Acum Dr. *Alexics* György îşî dă silinţa, ca din incidentul mileniului sĕ însceneze un imposant *contra-congres al naţionalităţilor patriotice.* Succesul contra-congresului este asigurat deja şi până acum, de-órece fórte mulţî şi-au anunţat alăturarea la el“.

Va se ḑică guvernul unguresc şi-a aflat omul cu care sĕ se blameze în faţa lumei, căcî numai de-un blamaj póte fi vorba, când un individ, ca Alexics, se pune în fruntea aşa numitelor „naţionalităţî patriotice“.

Convocare.

Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrud-sat şi jur îşî va ţiné adunarea generală, conform Statutelor, Vinerî în *8 (20) Septemvre* n. c. la 3 óre d. a. în localitatea şcólei de fetiţe, din Abrud. La care prin acésta se invită toţî membrii şi binevoitorii reuniunei.

Obiectele. 1) Deschiderea şedinţei prin preşedintă. 2) Raportul comitetului. 3) Revisiunea raţiociniului. 4) Statorirea budgetului pe an. 1895/6. 5) Exmiterea unei comisiunî pentru încassarea taxelor de membri vechî şi conscrierea membrilor noi. 6) Alegerea comitetului. 7) Propunerî şi interpelărî.

Abrud, 4 Septemvre 1895.

Anna Filip, presidentă. **Alexandru Ciura,** secretar.

Mulţămită publică.

Comitetul parochial român gr. or din cetatea Braşovului vine prin subsemnaţii a cuita publice sumele de mai jos şi a esprima sentimentele sale de profundă mulţămită Domnilor mai jos însemnaţî, carî au binevoit a dărui şi a numera sume pentru Biserica română ort., ce sĕ clădesce în centrul Braşovului, anume:

Din Braşov: Onoraţilor Domnî: Constantin de Steriu, care a dăruit 5000 lei; Neculae G. Eremia 300 fl.; Ioan N. Bidu 200 fl.;*) Neculae Mocanu 100 fl.; Grigorie Birea 100 fl; Teodor Spuderca 100 fl.; Andreiu Buntoiu 100 fl.; George M. Zănescu 100 fl.; Nec. Petra Petrescu 50 fl.; Dr. Eugeniu Meţian 50 fl.; Iordan Munteanu 50 fl.; Neculae Bărbucean 40 fl.; Andreiu Bêrsan prof. 25 fl.; P. O. D. Ioan Petric prot. 20 fl.; Iosif Maxim, prof. 20 fl.; D-nii: Ioan Teclu 20 fl; S. Poteca 20 fl.; D-na Reveca Căpitănescu 20 fl.; D-na Elena G. Ioan 20 lei; D-l Dumitru Platoş 10 fl.; Lucsandra Dancovicî 20 lei; D-na Maria Cristu 5 fl.; D-nii: Nec. Vestemean 5 fl.; Ioan Golean 2 fl.; Nec. Stoicovicî 1 fl.; T. Ploscă 1 fl.; D-l St. Momuleanu din Bucuresci 20 fl. *Din Turcheş*: D-l Neculae Jugănaru 100 fl.; D-na Maria Bĕzărea 100 lei. Din Braşov, Scheiu: D-nii Dum. Lupan 10 fl.; Irodion Neguţ 5 fl.; D-na Sofia D. Enghierliu 5 fl.; N. N. 5 fl., ér N. N. 5 fl.; Florea Pernea 5 fl.; George Furnică 5 fl.; Elena I. Badea 5 fl.; Ioan M. Burbea 5 fl.; Ioan Aron, director 4 fl.; Vasile Popovicî 3 fl.: Nec. Popovicî prof. 3 fl.; Ioan Bratu 3 fl.; Todor Nicolau 2 fl.; Iancu G. Coliban 2 fl.; David Almăşan 2 fl.; George Cristof 2 fl.; G. Zavicî 2 fl.; D-na Maria Giuvelcă 2 fl.; Ilie Ardeleanu 2 fl.; Nec. G. Furnică 2 fl.; C. N. Teclu 1 fl.; D. Haller 1 fl.; D-nele: Elena Rusu 1 fl.; Iuliana Androne 1 fl.; D-l Neculau Oancea 1 fl.; D-na Iacob Grindu 1 fl.; Ecaterina Muşlea 1 fl.; Reveca Zernovean 1 fl.; Reveca Avrigean 1 fl.; Dum. Furnică 1 fl.; George Davidescu 1 fl.; Ioan Bărboiu 1 şi 4 N. N. câte 1 fl.

Din Şedinţa Comitetului parochial ţinută în 29 August 1895.

Comitetul parochial rom. gr. or. din Cetatea Braşovului.

Bart. Baiulescu, preş. **Lazar Nastasi,** notar.

*) Numele acelor Domnî, carî au administrat la Epitropie o parte din sumele subscrise se vor publica şi cuita după completarea sumelor. Numele tuturor Domnilor, carî au subscris şi carî au contribuit sume pentru Biserica nóstră, sĕ vor tipări într'o broşură, care va tracta istoricul bisericii nóstre. Acésta o facem drept recunoscinţă, şi esemplu pentru viitor. In acéstă broşură viind şî raţioţinul zidirii bisericii, vor veni petrecuţî toţî Domnii carî au colectat şi cei ce au primit liste de colectare şi nu ni-le-a retrimis. Ii rugăm decî, ca până la 1-a Nov. a. c. sĕ le reînapoeze.

B. Baiulescu.

DIVERSE.

Ce se mănâncă la Madagascar. Un membru al familiei primului ministru din Madagascar se însură de curênd la Tananariva. Părinţii miresei au oferit un prânḑ, la care au figurat 150 de felurî de mâncărî preparate în chip european. „Menu-ul“ era redactat parte în franţuzesce şi parte în limba malgaşă: Incă câte-va felurî de mâncare: 23 de miei — 27 picióre de porc fripte — 47 creerî de bou — 77 ficaţî de epurî — 86 urechî de câinî, prăjite — 90 de raţe în frigare — 127 sticle de Amer Picon! Trebue sĕ adăogăm, că părinţii soţului au dat şi ei o masă, care a lăsat cu mult în urmă pe cea dată de părinţii miresei. La acéstă din urmă masă figurau 250 de felurî de mâncărî tot cam de felul celor de sus.

Cursul pietei Braşov.

Din 16 Septemvre 1895.

Banconote rom.	Cump.	9.54	Vênd.	9.57
Argint român.	Cump.	9.50	Vênd.	9.54
Napoleon-d'orî	Cump.	9.56	Vênd.	9.59
Galbenî	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Ruble rusescî	Cump.	128	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump.	58.80	Vênd.	—.—
Mărcî germane	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Septemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.70
Renta de coróne ung. 4%	99.65
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	102.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.30
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.85
Imprum. ung. cu premii	158.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	149.50
Renta de hârtie austr.	100 85
Renta de argint austr.	101 10
Renta de aur austr.	121.75
Losurĭ din 1860	154.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1062.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	487.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	403.50
Napoleondorĭ	9.56
Mărcĭ imperiale germane	58.90
London vista	120.40
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%	101.15
Note italiene	45.50

N-rul 12463—1895

Publicație.

Se escrie concurs pentru **postul de cancelist** pe lângă conducĕtorul local de matricule. Salarul anual este 600 fl. și 100 fl. banĭ de locuință.

Și recer documente asupra sănĕtăței corporale și spirituale, asupra cunóscerei celor 3 limbĭ ale patriei, în special însĕ asupra cunóscerei limbei de stat în vorbire și scriere; în fine documentarea studiilor făcute la vr'o școlă.

Petițiunile ast-fel instruite sunt de a-se ascerne **până în 23 a lunei curente la prânḑ 12 óre acestui magistrat.**

Brașov, 14 Septemvre 1895.

773,1—2. **Magistratul orășĕnesc.**

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 21 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 14 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 16 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiŭ la Brașov.

Trenul mixt: 8 óre 20 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Brașov.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnesci. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 9 óre 5 min. diminéța.
„ „ 5 „ 13 m. după am.
Trenul mixt: 9 óre 30 min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 5 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul mixt: 5 óre 30 min. séra.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circulézá numai Joia, Dumineca și la sĕrbătorĭ.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe șese lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe șese lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe șese lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe șese lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.